

Digitales Brandenburg

hosted by **Universitätsbibliothek Potsdam**

[Ḥamishah Ḥumshe Torah]

‘im targum Onkelos, u-ferushe Rashi u-ve’ur ye-targum Ashkenazi

Sefer Ba-midbar

Premsla, Yitṣḥaq Itsaḥ ben Tsevi Hirsh

Ofenbakh, 569 [1808 oder 1809]

’n

urn:nbn:de:kobv:517-vlib-10257

כו ויאמרו בני ישראל אל משה
 לאמר הלא גוענו אבדנו כלנו
 אבדנו: כי כל הקרב הקרב
 אל משכן יהוה ימות האם
 תמנו לגוע: ס יה א ויאמר
 יהוה אל אהרן אתה ובניך
 ובית אביך אתה תשא את
 עון

(כו) דיא קינדער ישראל'ן
 שפראכען צו משה, וויא
 פאלגט: זיהע! וויר פער-
 דערבען, וויר קאממען אום,
 וויר אללע קאממען אום!
 (כז) ווער זיך דער וואהנונג
 דעו עוויגען אים גרינגוטען
 גאט דער שטירבט: ואללען
 וויר דען פאלליג פערגען?
 יח (א) אבער דער עוויגע
 שפראך צו אהרן: דוא,
 דינע זארגען אונד דינע
 גאנצע פאמיליע מיט דיר,
 איהר

תרגום אונקלוס

רש"י

(כו) ויאמרו בני ישראל למשה
 למימר הא מננא קטלת חרבא
 הא מננא קלעת ארעא והא
 מננא מיתו כמותנא: (כז) כל
 דקרב מקרב למשכנא דיי מאית הא
 אנחנא סיפין לממת:
 יח (א) ויאמר יו לאהרן את ובניך
 ובית אביך עמך תסלחון
 על

שנחמתי באהרן לכהן ולא ילונו עוד על
 הכהונה: (כז) כל הקרב הקרב וגו' אין לנו
 יכולין להיות זכירין בכך כולנו השאין להכנס
 לחצר אהל מועד וא' שיקרב עצמו ית' מחברו
 ויכנס לתוך אהל מועד ימות: האם תמנו לגוע'
 שמה הופקרנו למיתה:
 יח (א) ויאמר ה' אל אהרן. למשה אמר
 שיאמר לאהרן להזהירו על תקנת
 ישראל שלא יכנסו למקדש: אתה ובניך ובית
 אביך הם בני קהת אביו עמרם: תשא את עון
 המקדש עליכם אני מטיל שכש הזרים שיטעו
 בעסקי

באור

מורעור'ם בלע"ז (כל"א גמוררי), ויש חלוק בין תלונותם לתלונתם, תלונתם תלונה אחת
 תלונתם שס דבר בל' יחיד ואפי' הם תלונות הרבה ע"כ, וכונת הדב לפרש מדוע בא הפעל
 בלשון יחיד והאם בל' רבים, ואמר שהכונה כמו בלע"ז מורעור'ם ובל"א (גמוררי), שהוא
 שס הפעל המתמיד ועושה פעולות הרבה, ועל כלל יחד יספר בל' יחיד, וא"כ לפי פי' הרב
 ותכל עומד, לנקבה נסתרת, וכן ת"א, ואולם אחרי שהדב הזה כנתין פעל הוא תמיד יולא
 יתכן שגלת ותכל פה נוכח לזכר, ובאורו שהאם אמר למשה כשתשיב את מטה אהרן
 למשמרת אז תכלה אתה את תלונות צ"י מעלי, וכן פי' הרשב"ם, ור"ע ספורטו פי' זאת המשמר'
 תכלה את תלונתם שלא יוסיפו עוד להתלון, עכ"ל: (כו) הן גוענו אבדנו, ת"א ביאר כוונ'
 כפל הל' ח"ל, הא מייננא קטלת חרבא הא מייננא בלעת ארעא, ע"כ, נראה לפי בלשון גייעה
 נופל על מיתה נמחרת שאינה באריכו קולי, לכן ביאר על מיתת החרב, כמ"ס ויעשילו לעלו'
 וי' וירד העמלקי וגו' (לעיל י"ד מ"ה), ומה שאמרו אבדנו הכונה על בליעת דתן ואבירם שנת'
 בהם ויאבדו מתוך הקהל, אך מה שאמר על כלנו אבדנו הוא מייננא מיתה במונתא שירא' שכוונתו
 על מיתת מוביא דבה, אינו מתישב על לשון כלנו, ותיב"ע פירש הא אנחנא מייננא כאלו אבדנו'
 כלנא, והיותר נראה שהכלל לחוק האנחה, כדקדך כל שופכי שוח, וכן מתורגם בל"א:
 (כח) כל הקרב הקרב, כפל הלשון כמו שפירש"י ז"ל, אין לנו יכולין להיות זכירין בכך, כולנו
 רש"י

עֵוֹן הַמִּקְדָּשׁ וְאַתָּה וּבִנְיָךְ אֲתָךְ
 תִּשְׂאוּ אֶת־עֵוֹן כְּהִנַּחְתֶּם: 3 וְגַם
 אֶת־אֲחִיךָ מִטָּה לִּי שֶׁבֶט אֲבִיךָ
 הִקְרַב אֶתְּךָ וַיִּלּוּ עֲלֶיךָ
 וַיִּשְׂרְתוּךָ וְאַתָּה וּבִנְיָךְ אֲתָךְ
 לִפְנֵי אֱהֵל הָעֵדוּת: 4 וְשִׁמְרוּ
 מִשְׁמֶרֶתְךָ וּמִשְׁמֶרֶת כָּל־הָאֱהֵל
 אֲךְ אֶל־כָּלִי הַקֹּדֶשׁ וְאֶל־
 הַמִּזְבֵּחַ לֹא יִקְרְבוּ וְלֹא־יָמְתוּ
 גַם־הֵם גַּם־אַתֶּם: 7 וְנִלְוֵוּ עֲלֶיךָ
 וְשִׁמְרוּ

איהר זאללט דיא שולד דעו
 הייליגטהומז איבער אייך
 נערהמען: דו-א אונד דיינע
 זאהנע נעמליך, איהר זאללט
 דיא שולד דעו פרויטעראמטז
 איבערנערהמען: (3) דיינע
 ברידר אבער פאם שטאממע
 לוי, דיא מיט דיר פאן איינעם
 פאטער אכשטאממען,
 זאללוט דוא צו דיר נעהמען,
 דאס זיא בייא דיר בלייבען,
 אונד דיר דינען: אונדעם דוא
 נעבוט דיינען זארהנען פאר
 דעם געזעלטע דעו צייגניסעו
 ביזט: (4) זיא זאללען דיינען
 דינוט אכזארטען אונד דען
 דינוט דעו גאנצען זעלטז:
 אבער דעם הייליגען נע-

ראטהע אונד דעם אלטאָרע זאללען זיא זיך ניכט נאהען, דינען ווירדע איהנען,
 זאזאָהל אלז אייך, דען טאָר צוציהען: (7) זאָנדרען זאללען בייא דיר זיין, דאָז

תרגום אונקלוס

רש"י

על־חובי מקדשא ואת ובנה עטך
 תסלחון על־חובי כהונתכון:
 (3) ואפי' תאחך שקטא דלוי שקטא
 דאבוך קריב לנתך ויתוספין עלך
 וישטשוך ואת ובנה עטך קדם
 משקנא פסקהדתא: (4) ויטרון
 מטרתך ויטרת בל־משקנא פרס קטני קודשא ולמך בְּחָא לֹא יִקְרְבוּ וְלֹא
 יָמְתוּן

נעסקי דברים המקודשים המסורים לכם הוא
 האהל והארון והשלחן וכלי הקדש אתם תשבו
 ותזכירו את כל זר הבא ליגע: ואתה ובניך.
 הכהנים: תשאו את עון כהונתם שאינה
 מסורה ללוים ותזכירו הלוים השוגגים שלא
 יגעו אליכם בעבודתכם: (ב) וגם את אחיך
 בני גרשון ובני מררי: וילוו: ויתחברו אליכם
 לזהיר

באור

אף

רשאי' ליכנס לחצר אהל מועד, וכמעט יקרב אחד ממינו יותר מחביריו מצלישום על לב ויכנס
 אל האהל, ימות: האם חמנו לגוע, האם נגוע עד תומנו לבלתי היות לנו שארית: חמנו
 מגורת תמס והראוי תמנו. ע"מ בוגו לנו (דברים ג' ז'), ונפל הדגש:
 יח (א) השאוד את עון המקדש עון ביאת זרים אל המקדש שהי' מבית לפרוכ'
 מוטל עליך ועל כל בית אבוך שהם הלוים. אף עון כהנחכם, אתם תשמרו ותזכירו את
 את הלוים, שלא יגעו אליכם בעבודתכם: (ב) וגם את אחיך וגו' וישרחוך, הלוים יהיו לך
 לעזר במשמרתך: ואחיה ובניך אחך לפני אהל העדת, ז'ל ר"ע ספורט בפירוט הכתובי' האה
 לפי פשוטם, והסדר יהיה כך שאתה ובניך תשמרו לפני קדש הקדשים שהוא אהל לחרון אשר בו
 לשות העדו': (ג) ושמרו משמרתך ומשמרת כל האהל, והלוים ישמרו משמרתך שהוא בית
 קדש הקדשים ומשמר' כל יתר המשכן חה חק לקדשי המשכן: אך אל כלי הקדש וגו', שהם
 בתך

וּשְׁמְרוּ אֶת־מִשְׁמַרְתִּי אֲהֵל־מוֹעֵד
 לְכָל־עֲבֹדַת הָאֱהֹל וְזֶרֶק לֹא־
 יִקְרַב אֵלֵיכֶם: וּשְׁמַרְתֶּם אֶת־
 מִשְׁמַרְתִּי הַקֹּדֶשׁ וְאֵת־מִשְׁמַרְתִּי
 הַמְּזֻבָּח וְלֹא־יִהְיֶה עוֹד קֶזֶף
 עַל־בְּנֵי יִשְׂרָאֵל: וְאֲנִי הִנְנִי
 לְקַחְתִּי אֶת־אֲחֵיכֶם הַלְוִיִּם
 מִתּוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לָכֶם מִתְּנָה
 נְתָנִים לִיהוֹה לַעֲבֹד אֶת־עֲבֹדַת
 אֲהֵל־מוֹעֵד: וְאֵתְהוּ וּבְנֵיךָ אֲתָךְ
 תִּשְׁמְרוּ אֶת־כְּהֻנַּתְכֶם לְכָל־

דאז שטיפטזעלט בעוואצען, אונד אללע ארבייט דאבייא פערריכטען: דאמיט קיין גע- מיינער זיך אייך נאָהרע: (ה) איהר אבער האבט דאז הייליגטום אונד דען אלטאר צו בעוואצען: דאמיט פערנר קיין צאָרן אויזברעכע, איבער דיא קינדער ישראל: (ו) איך, דער איך מיר אייערע כרידער, דיא לויים, אזוי דען קינדערן ישראל: גענאָממען: איך איבערגעבע ויא איך, אלזו איין געשענק, צום דינוטע דעו עוויגען, דיא ארבייט ביי'ם שטיפטזעלטע צו פערריכטען: (ז) דוא אונד דייע זאָהנע אבער איהר זאללט דאז פרויטעראמט פערזעהען, אין

דבר

אף אינון אף אתון: (ד) ויתוספון עלך ויטרוו ית טטרת משבן זמנא לכל פולחן משבנא וחילוגי לא יקרב לותכון: (ה) ויטרוו ית טטרת קודשא וית טטרת טרבקחא ולא יהי עוד רוטא על בני ישראל:

להזהיר (הס) גם את הזרים מליקרב אליהם: וישרתוך במסירת השערים ולמכות מהס גזברין ואמרכלין: (ד) זר לא יקרב אליכם: אתכם אזי מזהיר על כך: (ה) ולא יהיה עוד קזף: כמו שהיה כבר שנאמר כי יאל הקזף: (ו) לכם מתנה נתונים: יכול לעבודתכם של הדיוט תלמוד לומר לה' כמו שמפורש למעלה: לשמור משמרת

(ו) ואנא הוא קרבית יתאחיוכו ליואי טגו בני ישראל לכון טתנו יחיוכו קדם יי לטפלה ית פולחן משבן זמנא: (ז) ואת וקנד עמד תטרוו ית כחאנתכון לכל-

פתגם

בתוך המשכן שהם המטרה והשלחן ומזבח הזהב: ואל המזבח, המיזבן שהוא מזבח העולה אע"פ שהוא חוץ לקדשים: (ד) ושטרו אה משמרת אהל מועד, לפניו מן הקלעים והוא כל המזב: (ה) ושמרתם אה משמרת הקדש, ואתם הכהנים תשמרו את משמרת המשכן לפניו מן הקדשים, ע"כ, וכונתו שהוא על דרך כלל ואחריו מעשה, כי בתחלה אמר ע"ד כלל אתם ובניך ובית אביך תשא וגו' וגם את אביך וגו' וישרתוך, ואח"כ מפרש ע"ד פרט את משמרת הכהני' ושירות הלויים בלויים אופן תהיה, אבל לפי תרגום אשכנזי יהיה העומר ואתה ובניך אתך דבק עם

דבר המזבה ולמבית לפרכת
ועבדתם עבדת מהנה אהן
את פהנתכם ויהוה הקרב
יומת : פ

ח וידבר יהוה אל-אהרן ואני
הנה נתתי לך את-משמרת
תרומתי לכל-קדשי בני-
ישראל לך נתתים למשחה
ולבניך להק-עולם : ט ויה יהיה
לך

אין אללען געשאפטען דען
אלטארז אונד אינגערהאלב
דען פארהאנגן, דיא איהר
צו פערריכטען האבט : דאז
פריזטערטהום געבע איך
איך, אלו אין געשענק,
צום אמטע, אונד דער גע-
מיינע, דער דוינצוטריט,
זאלל דען טארען זיין :
(פ) פערנער שפראך דער
עוויגע צו אהרן, איך איבער-
געבע דיר אויך דיא אויפזיכט,
איבער מיינע העבעאפפער :
אללע הייליגטהומער דער
קינדער ישראל'ז זינד דיר
אונד דיינען זאהנען איבער-
געבען, אונד איהר בעקאממט דאפאן צו אללען צייטען אייערן אנטהייל, אלו הערר-
שאפטליכע געפאללע : (ט) דיען זאללזוט דוא פאן דעם

תרגום אונקלוס

רש"י

פתגם מדבחה ולטניו לפרוכתא
ותפלחון פולחן כתנא אמן ות
כהונתכון וחילוני דיקרב ותקטיל :
(ח) וטלילי לאהרון ואנא הא יחבית
לך ות טטרות אפר שותי לקל קודשיא
דבני ישראל לך יתקתינו לרבו
ולקנה לקים עלם : (ט) דין יהו
לך

משמרת גזברין ואמרכלין : (ז) עבודת מתנה
במתנה כתתיה לכס : (ח) ואני הנה נתתי
לך . במשחה לשון שמחה הוא זה כמו הנה הוא
יבוא לקראתך וראך ושמח בלבו . משל למלך
שנתן שדה לאוהבו ולא כתב ולא חתם
ולא העלה בערכאין בא אחד וערער על
השדה אמר לו המלך כל מי שירצה יבוא ויערער
לנגדך הריני כותב וחותם לך ומעלה בערכאין
אף כאן לפי שבא קרק וערער כנגד אהרן על
הכהונה בא הכתוב ונתן לו עשרים וארבע
מתנות כהונה בנרות מלח עול' ולכך נסמכה
פרשה זו לכאן : משמרת תרומתי . שאתה נריך
לשמרן

באור

ושרתוך , ובאורו וישרתוך כשאתה ובניך לפני אהל העדות : (ו) ואני הנה לקחתי
שעורו ואני הוא אשר לקחתי את הליים מתוך בני ישראל ועתה הנני כותבם לכס : לכס מחנה
נחונים לה' , לכס יביו נחונים לעבודת ה' , וכן פירש' יכול לעבודתם של הדיוטת' ל לה' ,
כמו שמפורש למעלה לשמור משמרת גזברין ואמר כלין , ע"כ , וכן מתורגם כל"א : (ז) עבדת
מחנה , במתנה כתתיה לכס . (רש"י) , ח"ל הרמב"ן , והנכון נשיט שיאמר ועבדתם עבודת
כהונה ואיננה עבודת שעבוד , אבל עבודת מתנה גדולה כתתיה לכס בה לכבוד ולתפארת , ע"כ :
והור , לעבודת כהנים , ואפי' לייקרא זר לאותו דבר : (ח) אח משמרת תרומתי , כבר
פירשנו שכל התומות על איזה דבר המוטל תחת השגחת האדם קרוי משמרת : לכל קדשי בני
ישראל , למ"ד הכללי , כמו שנאמרו בכמה מקומות שעיטו (איברהויפט כל"א) : לך נתתים
למשחה

לָהּ מִקְדָּשׁ הַקִּדְשִׁים מִן־הָאֵשׁ
 כָּל־קִרְבָּנִים לְכָל־מִנְחָתָם
 וְלִכְל־חַטָּאתָם וְלִכְל־אֲשָׁמֹם
 אֲשֶׁר יֵשִׁיבוּ לִי קֹדֶשׁ קִדְשִׁים
 לָהּ הִוא וְלִבְנֵיהָ: י בְּקֹדֶשׁ
 הַקִּדְשִׁים תֹּאכְלֵנּוּ כָּל־זָכָר
 יֹאכֵל אֹתוֹ קֹדֶשׁ יִהְיֶה־לָּהּ:
 יא וְזֶה־לָּהּ תְּרוּמַת מִתְּנָם לְכָל־

דעם אללערהייליגוטען, דאן
 דעם פֿיאר בעשטימטט איוט,
 דאבען, אללע איהרע
 גאבען, מעהלאפֿער, זינדענֿ
 אפֿער אונד שולדאפֿער,
 דיא זייה מיר צוברינגען,
 זאללען אלו איין אללערֿ
 הייליגוטען דיר אונד דייגען
 זארהנען געהאָרען: (י) אן
 דעם הייליגוטן אָרטע זאללט
 איהרע פֿערצעהרען: יעדע
 מאָנופּערזאָן קאָן דאָפֿאָן
 עסען, עו זאלל אייך הייליג
 זיין: (יא) דיוועו אָבער זאלל
 פֿאָן איהרען העכעאָפֿערן,
 אונד

תנופת

ר ש י

תרגום אונקלוס

לָהּ מִקְדָּשׁ קֹדְשִׁיא מִזֹּתֵר מִן אֲשֵׁתֵא
 כָּל קִרְבָּנָהוֹן לְכָל־מִנְחָתָהוֹן וְלִכְל־
 חַטָּוֹתָהוֹן וְלִכְל אֲשִׁמְיָהוֹן דִּי יִתִּיבוֹן
 קִדְמֵי קֹדֶשׁ קִדְשִׁין דִּי לָהּ הִוא
 וְלִבְנֵיהָ: (י) בְּקֹדֶשׁ קִדְשִׁין תִּיכְלֵנְיָהּ
 כָּל דְּכֹרָא יִיכּוּל יִתִּיָה קֹדְשָׁא יְהִי
 אֲרַמּוֹת

לשמרן בטרה: למשח: לגדולה: (ט) מן האש
 לאחר הקטרת האשים: כל קרבנס: כגון זבחי
 שלמי זכור: מנחתם חטאתם ולכל חטאתם וגו', וכל
 כחשמו: אשר ישיבו לי: זה גזל הגר: (י) בקדש
 הקדשים תאכלנוגו': למד על קדשי קדשים
 שאינן נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כהונה:
 (יא) תרומת מתנס: המורס מן התודה
 ומהשלמים

לָהּ: (יא) וְדִין לָהּ אֲפֻרָשׁוֹת מִתְּנִתָּהוֹן לְכָל־

באור

למשחה, לגדולה וכן ת"א לרבו, וענינו שתי' הנתיכה לך כמו שטתנים מה לשמים הנמשחים,
 וכן מות רגסבל"א: (ט) מקדש הקדשים מן האש, הקדשים המוכנים להעלותם על האש,
 והוא כלל לכל הקרבנות, ואח"כ הזכירם דרך פרט לכל מנחתם ולכל חטאתם וגו', וכל
 הלמדיון מפורשים כמו זכרתי למעלה: (י) בקדש הקדשים תאכלנו, למד על קדשי הקדשי'
 שאינן נאכלין אלא בעזרה ולזכרי כהונה. (רש"י), ואין כונתו שתאכל בקדש הקדשים שהוא
 לפניו מן הפרכת כמו שהבין הרמב"ן ותפס עליו וז"ל, ולא הניטתי זה כי בקדש הקדשים אין
 שם אכילה ושמה שאין נכנס שם אלא כה"ג ניום הכפורים, אבל כונת רש"י לתקן הקושיא הוא'
 ואמר שאינן נאכלין אלא בעזרה שהוא נאכל מועד, וכדברי ת"ק דר"י ב"ב כדתניא בספרי
 בקדש הקדשים תאכלנו כרת הכתוב ברית עם אהרן על קדש הקדשים שלא יהיו נאכלין אלא
 במקום קדוש ומקום קדוש הוא העזרה כדכתיב במקום קדוש תאכל ופירש אחריו נאכל אהל
 מועד, ויהיה לפ"י פי' בקדש הקדשים כדרך אכילת קה"ק שהוא העזרה, ור"י ב"ב אמר שהבית
 בקדש הקדשים תורה כחשמועה במקום קה"ק דהיינו נאכל שהוא לפניו מן העזרה ונקרא קה"ק
 בערך אל העזרה ואימת בומן שהקיפו הכיתים את העזרה, אבל בשאר זמנים אינן נאכלין אלא
 בעזרה, וכבר התעורר הרש"י בזה ע"ש: וראש ע"כ בקדש הקדשים תאכלנו אפי' בקדש
 הקדשים

קרה יח

תרגום אשכנזי קה

תְּנוּפֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַיהוָה נְתַתִּים
 וּלְבָנֶיךָ וּלְבָנֶיךָ אֶתְךָ לְחֶקֶק
 עוֹרֶם כָּל־טְהוֹר בְּבֵיתְךָ יֶאֱבֵל
 אֹתוֹ: יי כָּל חֶלֶב יִצְהָר וְכָל־
 חֶלֶב הַתִּירוֹשׁ וְדָגָן רֵאשִׁיתָם
 אֲשֶׁר־יִתְּנוּ לַיהוָה לַיהוָה נְתַתִּים:
 יג בְּבוֹרֵי כָּר־אֲשֶׁר בְּאֶרְצָם
 אֲשֶׁר־יָבִיאוּ לַיהוָה לַיהוָה
 כָּר־טְהוֹר בְּבֵיתְךָ יֶאֱכֹלֵנוּ:
 יד כָּל־חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל לַיהוָה יִהְיֶה:
 טו כָּר־פֶּטֶר רֶחֶם לְכָל־בָּשָׂר
 אֲשֶׁר־יִקְרִיבוּ לַיהוָה בְּאֶדְם

אונד פֶּאָן אלען ווענדענאבען
 דער קינדער ישראל'ן דיין
 זיין: נעמליך דיר, געבומ
 דייען זאָהנען אונד טאַכט
 ערן, צו עוויגען צייטען, אַלו
 אייערן אַנטהייל בעשטימט
 בלייבען: אונד דאָפֶּאָן יעדער
 אין דייעם הויזע, דער ריין
 איזט, עסען דאָרף: (יב) אַל־
 לען בעסטע אַעל אַללען
 בעוטען מאָזט אונד אַללען
 קאָרן: נעמליך דיא ערוטען
 גאַבען, וועלכע זיא דעם
 עוויגען ווידמען, זאָללען דיר
 געשענקט זיין: (יג) דיא ערוטן
 פֶּריכטע איהרען לאַנדען,
 דיא זיא דעם עוויגען ברינגען,
 זאָללען דיין זיין: וואָן אין
 דייעם הויזע ריין איזט, קאָן
 דאָפֶּאָן עסען: (יד) אַללען
 פֶּערבאַנטע אין ישראל זאָלל

ובכחה

דיין זיין: (טו) אַללען ערוטגעבאָהרנע אָן מענשען אונד פֶּיה, דאָן זיא דעם עוויגען
 ברינגען, זאָלל דיר געהאָרען:

יעראך

תרגום אונקלוס

ר ש י

אַרְמוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַיהוָה יִחַבְתִּינוּ
 וְלִבְנֶיךָ וְלִבְנֶיךָ עִמָּךְ לְקִים עֲלֵם כָּל
 דְּרָבִי בְּבֵיתְךָ יִיבֹל יִתִּיה: (יב) כָּל
 טוֹב טִישׁ וְכָל־טוֹב חֶמֶר וְעִבּוֹר
 רֵאשִׁיתָם דִּי יִתְּנוּ קֶדֶם יי לַיהוָה יִחַבְתִּינוּ: (יג) בְּבוֹרֵי כָּר־דִּי בְּאֶרְעָהוֹן דִּי
 יִתְּנוּ קֶדֶם יי דִּי־לַיהוָה כָּל־דְּרָבִי בְּבֵיתְךָ יִיבֹלִינִיה: (יד) כָּל־חֶרֶם בְּיִשְׂרָאֵל
 דִּילְךָ יִהְיֶה: (טו) כָּל־פֶּתַח וְלֶדָא לְכָל־בָּשָׂרָא דִּי־יִקְרִיבוּ קֶדֶם יי בְּאֶנְשָׂא

הַשְּׁלֵמִים וּמֵאִיל הַמִּזֵּר: לְכָל תְּנוּפֹת - שְׁהֵרִי
 אֲלוֹ טְעוּכִין תְּנוּפָה: כָּל טְהוֹר - וְלֹא טְמֵאִים:
 דְּבַר אֲחֵר כָּל טְהוֹר - לְרִבּוֹת אֲשֶׁתוּ:
 (ב) רֵאשִׁיתָהּ - הִיא תְּרוּמָה גְדוּלָה: (יח) כְּחוֹף
 הַתְּנוּפָה

באור

קדשים שהיא אהל ועוד, ונקרא קדש הקדשים כנגד חצר המשכן, והנה דעתו כדברי ר"י
 צ"ב אלא שהוא לא חלק בין בזמן שהקיסר וכו' או בשאר זמנים: (יא) תְּרוּמָה טַחֲנָם, כַּמְסָרוֹן
 תִּיר, כֵּנוּ מִתְּנָתָם, וְהַשְּׁעוֹר הַמִּזְרֵם מֵהַשְּׁלֵמִים וּמֵהַתּוֹדָה וּמֵאִיל כּוֹיֵר, וְגַם יִתְכַן שֶׁהַכֶּפֶר מֵאִתָּה
 בְּתַן עִם מִשָּׂא וּמוֹטוֹ לְכָל מִשָּׂאָם: לְכָל תְּנוּפֹת, שְׁהֵרִי אֲלוֹ טְעוּכִין תְּנוּפָה: כָּל טְהוֹר
 בְּבֵיתְךָ, וְלֹא טְמֵאִים, דִּיא כָּל לְרִבּוֹת אֲשֶׁתוּ (רש"י): (יב) כָּל
 חֶלֶב יִצְהָר, הַנִּכְבֵּד וְהַמִּיטֵב בְּשֵׁן כִּי יִכַּרְס עַל הַשֶּׁן לְרִיב וְכוּתוּ: רֵאשִׁיתָם אֲשֶׁר יִתְּנוּ,
 כִּמְשֵׁל דְּאֵשִׁי דְּגַנְךָ תִּירוֹשְׁךָ וְיִצְהָרְךָ: (יג) בְּבוֹרֵי כָּל אֲשֶׁר בְּאֶרְצָם, שְׁעוֹרוֹ בְּכוּרֵי כָּל הַמִּזְרֵם

יעדאך מוזט דוא איינע אויב
לעזונג געשטאמען, דיא
ערוזגעבורטה פאם מענשען
אונד פאם אונריינען פיר
מוזט דוא אויולעזען לאסען:
(טו) דיא אויולעזונג געשיהט
אלזא, ווען עז איינען מאנאט
אלט איזט, זא איזט דער
פרייז, אום וועלכען עז אויב
געלאזט ווירד, פינף שקל
זילבער, נאך דעם שקל
דעז הייליגטרומו, דער
צוואנציג גרה האלט: (יז) היי
געגן דיא ערוזגעבורט איינען
אזען, איינען לאממען אדער
איינער ציגען ואללוט דוא
ניכט אויולאזען לאסען:
זאנדערן איהר בלוט אויף
דען אלטאר שפרענגען,
אונד איהר פעט אין רויך
אויפשטייגען לאסען, אלז

ובכהמה יהיה לך אד י פדה
תפדה את בכור האדם ואת
בכור הבהמה הטמאה תפדה:
טו ופרויו מבין חדש תפדה
בערכך כסף חמשת שקלים
בשקל הקדש עשרים גרה
הוא: י אד בכור שור או בכור
כשב או בכור עז לא תפדה
קדש הם אתדמם תזרק ער
המזבח ואתחלבם תקטיר
אשה ריח גיחה ליהוה:
יח ובשרם יהיה לך בחזה

התנופה

אין פיאראפפער, צום אגענעהמען גערוד, דעם עוויגען צו עהרען: (יז) דאז פלייש
דאפאן זאלל דיר געהארען: זא וויא דיא ווענדעברוזט אונד

ר ש י

תרגום אונקלוס

התנופה וכשוק הימין של שלמים שנאכלין
לכהנים ולנשיהם לבניהם ולעבדיהם לשני ימים
ולילה אחד אף הבכור נאכל לשני ימים ולילה
אחד

ובבעירא יהי לך פרם מפרק תפרוק
ית בוקרא דאנשא וית בוקרא
דבעירא טסאבא תפרוק:
(טו) ופרקניה מברירחא תפרוק כפורסניה כסף חמשה סלעין בסלעי
קודשא עשרין מעין הוא: (יז) פרם בוקרא דתורא או בוקרא דאמרא או
בוקרא דעזא לא תפרוק קודשא אינון יתדמהון תפרוק על טרפחא וית
תרביהון תסיק קורבן דמתקבל ברעוא קרם יי: (יח) ובשריהון יהיה לך כחירא
דארמותא

באור

אשר בארנש: יהוה, הראוי יהיו, כי הוא מוסב על בכורי: (טו) אך פרדה חפרה, תקח
פדיונו מיד ישראל הטדה אתו וכן ואת בכור הבהמה הטמאה תפדה: (טז) ופרויו, כנו
הנסתר מוסב על האדם המזכר בכתוב שלמעלה, ר"ל הפדוים של בכורי אדם מבין קודש תפדה,
חבל פדיון בכור בהמה טמאה לא הוצרך להזכיר כי כבר מובאר בס' נא וכל פטר חמור תפדה
בזה (שמות י"ג י"ג): (יח) בחזה התנופה וכשוק הימין, כחזה התנופה וכשוק הימין של
שלמים

הַתְּנוּפָה וּכְשׁוֹק הַיָּמִין לַיהוָה :
 יט כָּל י תְּרוּמַת הַקֹּדְשִׁים אֲשֶׁר
 יִרְמוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לַיהוָה נְתַתִּי
 לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם וּלְבָנֵיהֶם אֶתְּךָ לְחֶקֶךָ
 עוֹלָם בְּרִית מִלְּחָ עוֹלָם הוּא
 לִפְנֵי יְהוָה לָךְ וּלְזֶרְעֶךָ אֶתְּךָ :
 כ וַיֹּאמֶר יְהוָה אֶל־אַהֲרֹן
 בְּאַרְצָם לֹא תִנְחַל וְחֶלֶק
 לֹא יִהְיֶה לָּךְ בְּרִמּוֹכֶם אֲנִי
 חֶרֶקְךָ וְנִחַלְתָּךְ בְּרִמּוֹךְ בְּנֵי
 יִשְׂרָאֵל : ס שְׂבִיעִי כֹּה וּלְבָנֵי
 לוי

אונד דיא רעכטע שולטער
 דיר געהאָרט: (יט) אַללע
 הילל'גע גאַבען, דיא דיא
 קינדער ישראל'ז דעם עוויגען
 ווירמען: געבע איד דיר,
 געכזט דיינען זאָהנען אונד
 טאָטערן, צו אייערם אָך
 טהייל אויף עוויגען צייטען:
 דיזען זייא איין עוויגער אונד
 פֿערוועול'כער בונד פֿאַר דעם
 עוויגען, פֿיר דייך אונד דיינען
 זאַמען געכען דיר: (כ) פֿערנר
 שפראַך דער עוויגע צו אהרן,
 אין איהרעם לאַנדע זאָל'זוט
 דוא קיין ערבגוט בעזיטצען,
 אונד קיינען טהייל אונטער
 איהנען האַכען: איד בין דוין
 טהייל אונד דוין ערבגוט אונד
 טער דען קינדערן ישראל'ז:
 (כא) דען קינדערן לוי

תרגום אונקלוס

רש"י

וְאֶרְמוֹתָא וּכְשָׂקָא דִּימִינָא דִּילְךָ
 יהי: (יט) כל אפרשות קודש'יא דִּי
 יפרשו בְּנֵי יִשְׂרָאֵל קִדְשִׁים יְיָ יְהִיבִית
 לָהֶם וּלְבָנֵיהֶם וּלְבָנֵיהֶם עִמָּךְ לְקִיּוֹם עוֹלָם
 קִיּוֹם מִלְּחָ עוֹלָם הוּא קִדְשִׁים יְיָ לָךְ
 וְלִבְנֵיךָ עִמָּךְ: (כ) וַיֹּאמֶר יְיָ לְאַהֲרֹן
 פֿאַרעזון לא תחסיין וחלק לא יהי
 לָךְ בִּינְיָהוֹן מִתַּנּוּן דִּי־יִתְּבַת לָךְ אֲנִי חֶלֶקְךָ וְנִחַלְתָּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
 (כא) וּלְבָנֵי

אחד: לך יהיה - בא רבי עקיבא ולמד הוסיף
 לך הכתוב הווייה אחרת שלא תאמר כחזה ושוק
 של תודה שאינה כאלה לא ליום ולילה:
 (יט) כל תרומת הקדשים - מחיבתה של פרשה
 זו כללה בתחילתה וכללה בסוף ופרט באמצע:
 ברית מלח עולם - ברית עם אהרן בדבר
 בריא ומתקיים ומבריא את אחרים: ברית מלח -
 בברית הכרותה למלח שאינו מסרית לעולם:
 (כ) וחלק לא יהי לך בתוכם - אף בכזה:
 והס
 : וַיֹּאמֶר יְיָ לְאַהֲרֹן וְנִחַלְתָּךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל :
 לוי

באור

שליש שנאכלים לכהנים לנשיהם ולצניהם ולעבדיהם לשני ימים ולילה אחד, אף הנכור נאכל
 לשני ימים ולילה אחד (ונחיס דף כ"ו): לך יהיה, בא ר' עקיבא ולמד הוסיף לך הכתוב הווייה
 אחרת (כי כבר כתוב ונפרס יהיה לך), שלא תאמר כחזה ושוק של תודה שאינו כאלה ליו'
 אלה (ספרי): (יט) כל תרומת הקדשים, אחר שהזכיר המתנות ע"ד פרט חזר וכלל אותם,
 וכן פרש' מחיבתה של פרשה זו כללה בתחילת' וכללה בסוף ופרט באמצע: ברית מלח עולם,
 ברית קיימת שלא תופר מלח שאינו מסרית לעולם: (כ) בארצם לא תנחל וחלק לא יהיה
 לך, ככל הענין במלת שונות וכן אפי' חלקך ונחלתך: (כא) הנה נתתי, הנני כותן כמזכרת
 כסף

לוי געבע איך אללע צעהנטען
 אין ישראל צו איהרעם ערבי
 גוטע : פיר דען דינוט , דען
 זיא צו פערזארגען האבען ,
 ביים שטיפטזעלטע :
 (כג) דאמיט דיא קינדער
 ישראל'ז ויך פערנער ניכט
 מעהר דעם שטיפטזעלטע
 נאָהרען : אונד דאָהרדך זינדע
 אויף זיך לאָדען , דיא איהנען
 דען טאָד צוציהעט : (כג) זאָ
 זאללען יענע , אינדעם דער
 לוי דען דינוט ביים שטיפטזע-
 זעלטע פֿערזיכטעט , דיא
 שולד דער קינדער ישראל'ז
 זאיבערנעהמען : דינען זייא
 פֿיר אייערע נאָקאָממען איין
 עוויגען געזעסן , אונטער דען
 קינדערן ישראל'ז אָבער זאל-
 לען זיא קיין ערבנוט בעוויצען :

לוי הנה נתתי בל מעשה
 בישראל לנחלה חלק עבדתם
 אשר הם עבדים את עבדת
 אהל מועד : כג וְלֹא יִקְרְבוּ
 עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל-אֹהֶל
 מוֹעֵד לְשֵׂאת הַטֵּא לְמוֹת :
 כג וְעַבְד הַלֹּוי הוּא אֶת-עֲבֹדַת
 אֹהֶל מוֹעֵד וְהֵם יֵשְׂאוּ עֹנֵם
 חֲקַת עוֹלָם לְדֹרֹתֵיכֶם וּבְתוֹךְ
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִנְחִלוּ נַחֲלָה :
 כד כִּי אֶת-מַעֲשֵׂי בְנֵי יִשְׂרָאֵל

אשר
 (כד) דען דען צעהנטען , וועלכע דיא קינדער ישראל'ז , דעם

ר ש י

תרגום אונקלוס

(כג) והם הלויים ישאו עונם של ישראל שעליהם
 להזכיר
 פֿלחין ית־פֿולחן משכן זמנא : (כג) וְלֹא יִקְרְבוּ עוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְמִשְׁכַּן
 זְמַנָּא לְקַבְּלָא חוּבָא לְמַמַּת : (כג) וַיִּפְלְחוּן לִיּוֹאִי אֵינִוּ ית־פֿולחן משכן זמנא
 וְאֵינִוּ יקבלון חוביהון קנס עלם לדריוכזן זכגז בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לֹא יִחְסְנוּן אַחֲסָא
 (כד) אַרִי ית־מעשרא דבְּנֵי יִשְׂרָאֵל

באור

פסוק השדה (בראשית כ"ג י"ג) : כל מעשר בישראל לנחלה , להיות להם במקום נחלה
 (כג) ולא יקרבו עוד , שג על הפסוק שלמעלה וזעורו חלק עבודתם אשר הם עובדים אל
 עבודת אהל מועד שלא יקרבו ב"א אהל מועד שיבואו עי'ז לשאת חטא משפט מות : (כג) ועבד
 הלוי הוא , בתיבת ועבד כבר נכלל היראת הנוף והמין , ואולי כפל מלת הוא לחיזוק הענין
 ושמרתם אתם (ויקרא י"ח כ"ו) : ועבד הלוי , ל"י על השנט נכלל ולפי ששם שנט הוא שם כלל
 יתכן לדבר עליו גם ל"כ ולפיכך אמר אח"ז והם ישאו את עונם (א"כ , ויתכן שכך הוא שנט
 והמשך הכתובים , ולבני לוי הנה נתתי וגו' , (כג) למען לא יקרבו עוד בני ישראל אל אהל מועד
 ועי' כד יחטאו וימותו , (כג) לכן נתיי שכל עוד שכלו בעצמו יעבוד את עבודתו , ישאו
 לוי החטאי' את עין ישראל ויזכירו אותם מגשת אל הקודש , (וכן מתורגם בל"א) , וגם אנקלוס
 תרגם

קרה יח

אשר ירמו ליהוה תרומה נתתי
ללוים לנחלה על כן אמרת
להם ברווך בני ישראל לא
ינחלו נחלה : פ

כס וידבר יהוה אל משה לאמר :
ט ואל הלויים תדבר ואמרת
אלהם כיתקחו מארץ בני
ישראל את המעשר אשר
נתתי לכם מאתם בנחלתכם
והרמתם ממונן תרומת יהוה
מעשר מן המעשר : כז ונחשב
לכם תרומתכם כדגן מן הגרן

ובמלאה

קארן אויז דער שיינע ,

תרגום אשכנזי קז

דעם עויגען , אלז אוינע
העבע , ווידמען , דיוען געבע
איך דען לויים צום ערבנוטע :
אונד איך זאגע איהנען דיוער
האלב אן , דאס זיא אונטער
דען קינדערן ישראל'ז קיין
ערבנוט בעזיטצען זאללען :
(כה) דער עווגע רעדטע
מיט משה , אונד שפראך :
(כז) מיט דען לויים זאללזט
דוא שפרעכען , אונד איהנען
זאגען : ווען איהר פאן דען
קינדערן ישראל'ז דען צעהן
טען נעהמעט , דען איך איך
שטאטט אייערו ערבנוטען
געגעבען : זא מיטט איהר
דאפאן צור העבע דען עוויגן ,
דען צערונטען פאן דעם
צערונטען אפזאנדערן :
(כז) אייערע דעבע ווירד
נעמליך געאכטעט : וזיא
ארער

רש"י

להזכיר הזרים מנחת אליהם : (כד) אשר ירמו
לה' תרומה הכתוב קראו תרומה עד שיכריש
מוטו תרומת מעשר : (כז) ונחשב לכם תרומתכם
כדגן מן הגרן תרומת מעשר שלכם אסורה
לזרים ולטמאים ושייבין עלי' מיתה וחומש
כתרומה גדולה שנקראת ראשית דגן מן הגרן :
ובמלאה

מעשרא די יתבית לכוון מנהון באחסנתבזו ותפרשון מניה אפרשותא קדם
יי מעשרא מן מעשרא : (כז) ותתחשב לכוון אפרשותכון בעבורא מן אדרא
ובמלאה

באור

תרגום ופלאחן לואי אינון ל'ר , ושיעור הכתוב שהלויים יעבדו את עבודת אה"מ והם ישאו עונם
של ישראל הנגשים כי עליהם להזכיר הזרים שלא יגשו אל אהל מועד : (כד) אשר ירמו לה'
חרומה , הכתוב קראו תרומה עד שיכריש מוטו תרומת מעשר (רש"י) : (כז) ונחשב לכם ,
כבר הזכר פעמים רבות , אם יקדם פעל לפועל אז אינו שומר את המין ולא את המספר , לכן
אמר ונחשב על מלת תרומתכם שהכפרד מומה תרועה נה"א הנקבה : כדגן מן הגרן , שיהיה
המעמד

זעשד
דתם
בדת
קרב
אהל
מות
עבודת
עונם
ובתוך
חלה
שראל
אשר
דעם
ם
בישראל
די
למשכן
שכן זכרון
אחסנא
די
יום כחלה
עובדים
: (כג) ועם
וק העבין
הוא אס
ד הוא
: אהל מועד
ו , ישאו
וגם אה
תרגם

וּכְמַלְאָה מִן הַיִּקְבִּים: כִּי בֵּן
 תְּרִימוּ גַם־אַתֶּם תְּרוֹמַת יְהוָה
 מִכָּל מַעֲשֵׂי־תִיכֶם אֲשֶׁר תִּקְחוּ
 מֵאֵת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וּנְתַתֶּם מִמֶּנּוּ
 אֶת־תְּרוֹמַת יְהוָה לְאַהֲרֹן
 הַכֹּהֵן: כֵּט מִכָּל מַהֲנֵה־יִכֶם
 תְּרִימוּ אֵת כָּל־תְּרוֹמַת יְהוָה
 מִכָּל־חֶלְבֹו אֶת־מִקְדָּשׁוֹ מִמֶּנּוּ:
 וְאָמַרְתֶּה אֲלֵהֶם בְּהַרְיָמְכֶם

אָדַר גַּעַטְרָאֲנַקַּע אוּזוֹ דַּעַר
 קַעֲלַטַּעַר: (כח) אֲלוֹאָ מִיסַט
 אִיהַר אוּזֵי דִי־הַעֲבַע דַּעַז
 עוּזִיגַעַן פֶּאָן אֲלַלַּעַן צַעֲהַנְטַעַן
 דִּיא אִיהַר פֶּאָן דַּעַן קִינְדַּעַרֶן
 יִשְׂרָאֵל'וֹ נַעֲהַמַּעַט, אַבּוּזָאֲנַר
 עַרְן: אֲוֹנַד זְאֲר־כַּע דַּעַם
 פְּרוּזַטַּעַר אַהֲרֹן בְּרִינְגַעַן:
 (כט) פֶּאָן אֲלַלַּעַם וּוְאֹז אוּזֵי
 גַעַגַּעֲבַעַן וּוִירַד, מִיסַט אִיהַר
 דִּיא הַעֲבַע דַּעַז עוּזִיגַעַן אַב־
 זְאֲנַדַּעַרֶן: פֶּאָן אֲלַלַּעַם בַּעֲזַטַּעַן
 דַּעַן גַּעַזִּילִיגַטַּעַן טַהִיִּיל דַּא־
 פֶּאָן: (ל) זְאֲנַע אִיהַגַּעַן אַכַּעַר
 אוּזֵי: וּועַן אִיהַר דַּעַן בַּעֲזַטַּעַן
 טַהִיִּיל

מפסול

את

רש"י

תרגום אונקלוס

וּכְמַלְאָתָא טֶן מַעְצָרְתָא: (כח) בֵּן
 תְּפַרְשִׁוּ אִף־אַתּוּן אַפְרִשׁוּתָא קַדְשִׁם
 יִי מִכָּל מַעֲשֵׂרְתֵיכֹון דִּי תִסְבּוּ טֶן
 בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְתַתְּנוּן טַגִּיָּה יַת־
 אַפְרִשׁוּתָא קַדְשִׁי לְאַהֲרֹן כְּתָנָא:
 (כט) טַבֵּל טַתְּנֵתִיכֹון תְּפַרְשִׁוּ יַת־
 כָּר־אַפְרִשׁוּתָא דִּי טַבֵּל־שׁוּפְרִיָּה
 יַת מִקְדָּשִׁיָּה טַגִּיָּה: (ל) וְתַמַּר לְהוּן
 בְּאַפְרִשׁוּתִיכֹון יַת

וכמלאה מן היקב • כתרומת תיחוש ויזהר
 הניטלת מן היקבים: מלאה לשון טיטול תבואה
 שנתמלאת: יקב • הוא הבור שלפני הגת שהיו
 יורד לתוכו וכל לשון יקב חפירת קרקע הוא וכן
 יקבי המלך (זכריה י"ד) הוא ים אויקיטוס
 חפירה שחפר מלכו של עולם: (כה) כן תריוו
 גם אתם • כמו שישראל מריווים מוגרנס
 ומיקבוקים תריוו גם אתם מוועער שלכם כי
 הוא נחלתכם: (כט) מכל מתנותיכם תריוו
 את כל תרומת ה' • בתרומה גדולה הכתוב
 מדבר שאם הקדים לוי את הכהן בכרי וקבל
 מעשרותיו קודם שיטול כהן תרומה גדולה מן
 הכרי כריך להפריש הלוי מן המעשר תחלה אחד
 מחמשים לתרומה גדולה וישזור ויפריש תרומת

מעשר: (ל) בהרימכם את חלבו ממונו • לאסר
 שתריוו

באור

המעשר שאתם לוקחי' נחשב לכם כדגן מן הגרן שלכם וכמלאה מן היקב שלכם, על כן חייבים
 גם אתם לתת ממונו תרומת ה': וכמלאה כתב הרד"ק בשם מלא, שהוא מענין השלמה ופיר'
 מלאתך (שמות כ"ב פ"ח), כשתמלא התבואה שלך ותתנשל תן מונה בכורים, וכן היו
 נקרא מלאה וכמלאה מן היקב, כי אין העבדי' נדרסי' ביקב עד גמר בשולם ע"כ, ועיין בבאור שנת
 (שס): (כט) מכל מהנתיכם וגו' מכל חלבו, את הטוב והנכבד שנמעשר אשר תקחו מישראל
 תתנו את תרומת ה' לאהרן הכהן, ואמר חלבו בכתי היסוד ולא אמר חלביהן כאשר אמר מכל
 מתנותיכם לר', כי הכתי שב על פרטי המינים על הדגן או תירוש ויבהר, וכן אמר מקדשו
 דעת המתרגם שהכתי שב על תיבת כל שהוא יסוד: (ל) בהרימכם וגו' ונחשב ללוים
 לכם הלויים: כהבואת גרן, אשר שהפרשתם ממונו תרומת מעשר יהי' הנשאר לכם כתבואת

גרן

קרה חקת יח יט

את־חַלְבוֹ מִמֶּנּוּ וְנִחַשְׁב־לְלוֹיִם
כְּתוּבֹאת גֵּרָן וְכְתוּבֹאת יִקָּב :
לֹא וְאֶכְלֶתֶם אֹתוֹ בְּכָל־מָקוֹם
אַתֶּם וּבֵיתְכֶם כִּי־שָׂכַר הוּא
לָכֶם חֶלְקִי עֲבַדְתֶּם בְּאֶהֱר־
מוֹעֵד : לֹא וְלֹא־תִשְׂאוּ עָלָיו חֲטָא
בְּהַרְיַמְכֶם אֶת־חַלְבוֹ מִמֶּנּוּ
וְאֶת־קִדְשֵׁי בְנֵי־יִשְׂרָאֵל לֹא
תִחְלְלוּ וְלֹא תָמוּתוּ : פ
יט א וַיְדַבֵּר יְהוָה אֶל־מֹשֶׁה
וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר : ז וְאֵת חֻקֵּי

תרגום אשכנזי קח

טהייל דאפאן אבגעזאנדערט
האבט, זא איזט דאז איבריגע
וויא דאז איינקאממען איירער
שיינע אונד איירער קעלטער
אנצווערדען : (לא) איהר
דירפט עז עסען, אן אללען
ארטען, איהר אונד אייערע
הויזלייטע : דען עז איזט
אייער לאהן, פיר אייערע
דינטע ביי'ם שטיפטזעלטע :
(לב) ווען איהר דאז בעזטע
דאפאן אבגעזאנדרט האבט,
זא לארעט איהר קיינע וינדע
אויף אייך : ענטווייהט אויך
ניכט דיא הייליגס הימער דער
קינדער ישראל'ז, אלו
ווארוך איהר אייך דען טאך
צוציהען קאנסעט :

יט (א) דער עוויגע רעדעטע

פרשת פרה התורה מיט משה אונד אהרן, אונד שפראך : (כ) דיזען איזט איינע פערארדנונג דען געזעצען,

דיא

רש"י

שתימו תרומת מעשר ממנו : וכאשר המותר
ללוים חולין גמורין : כתבואת גרן • לישראל
שלא תאמר הויל וקראו הכתוב תרומה שחומר
כי את מעשר בני ישראל אשר ירמו לה' תרומה
וכל יהא כולו חסוד תלמוד לומר וכאשר ללוים
כתבואת גרן מה של ישראל חולין חף של לוי
חולין : (לא) בכל מקום • אפי' בבית
הקברות : (לב) ולא תשאו עליו חטא וגו' •
הא אס לא תרמו תשא חטא : ולא תמותו •
הא אס תחללו תמותו :

יט (ב) זאת חקת התורה לשיהשטן
ואומות העולם מוכין את

יט (א) ומליל יי עם משה ולא אהרן למימר : (ג) דא גזירת אוריתא

באור

גרן שלכס ומותר לאכלו בכל מקום : (לב) ולא תשאו עליו חטא, כאשר תרמו סלבו לא
תשא חטא, ובתכס את מקדשו ממנו יהיו קדשי בני ישראל שמורים ואס לא תעשו כן תשא
חטא שעברתם על המנוה וחללתם קדשי בני ישראל בעבור שאלתם את מקדשו • (הראב"ע) :
יט (ב) זאת חקת התורה, בנחוד פסוק עקב אשר שמע אברהם בקלי (בראשית כ"ה'),
הכדיל המתרגם בין חקה ומנוה ותורה יע"ש, וסוף דבריו ח"ל ולזה תמצא לטעמי

שישתמש